

INFOBLAD HUM Wbb

Document voor professioneel toezicht op en handhaving van bodemregelgeving

De Wet bodembescherming regelt onderzoek en sanering van bodemverontreiniging en het voorkomen van verontreiniging als gevolg van handelingen op of in de bodem. De provincie of gemeente is niet alleen de verlener van beschikkingen op grond van de Wbb, maar is ook toezichthouder en – als er regels worden overtreden - handhaver van die regels. De Handhavingsuitvoeringsmethode Wet bodembescherming (HUM Wbb) helpt daarbij.

Waarom is goed toezicht op en handhaving van saneringen van belang?

De kwaliteit van het veldwerk, milieukundige begeleiding en sanering wordt geborgd door diverse beoordelingsrichtlijnen en daaraan gekoppelde protocollen. Toch worden er ook fouten gemaakt en zijn er ook veldwerkers, monsternemers, laboratoria, milieukundig begeleiders of aannemers die het minder nauw nemen, waardoor een onjuist beeld kan ontstaan van de verontreiniging of waardoor het saneringsdoel niet wordt gehaald. Daardoor kan (grotere) milieuschade optreden of blijven bestaan, maar ook concurrentievervalsing in de branche met alle gevolgen van dien voor die bedrijven die wel investeren in kwaliteit.

Door toezicht en handhaving dienen overtredingen voorkomen of ontmoedigd te worden. Door de aanwezigheid van toezichthouders/ handhavers op kritieke momenten tijdens de werkzaamheden verbetert de 'spontane naleving'.

Voor wie is de HUM Wbb van belang?

Deze HUM Wbb is bedoeld voor iedereen die vanuit de bestuursrechtelijke of strafrechtelijke handhaving betrokken is bij de uitvoering van de Wet bodembescherming.

Uitgangspunt is dat de lezer over voldoende kennis van de regelgeving, expertise en ervaring beschikt om handhavingstaken goed en zelfstandig uit te voeren. De HUM Wbb helpt een overtreding beter te kunnen waarnemen en de ernst ervan in te schatten. Met het opnemen van (nieuwe en vernieuwende) interventie- en sanctiestrategieën wordt een houvast geboden voor gericht en gedifferentieerd optreden.

Wat staat waar?

De HUM Wbb bevat alle bestuursrechtelijke en strafrechtelijke toetsingspunten bij bodemsaneringen. De opzet van de HUM sluit aan bij de HUM Besluit bodemkwaliteit (HUM Bbk).

In de HUM Wbb vindt u:

- domeinbeschrijving (hoofdstuk 1)
- een standaardaanpak van toezicht en handhaving van de Wbb beschreven. De beschrijving van de standaardwerkzaamheden laat ruimte voor eigen invulling (hoofdstuk 2)
- In de hoofdstukken 3 tot en met 7 worden de verschillende onderdelen van de keten van bodemsanering behandeld (start/aanleiding, uitvoering sanering (instemming saneringsplan en BUS-melding), nieuwe verontreinigingen/ongewone voorvallen en nazorg).
- illegale saneringshandelingen (hoofdstuk 8)
- In de bijlagen bij de HUM Wbb vindt u onderwerpen als begrippen, controlemethoden, checklists en sanctiestrategieën.

De hoofdstukken 3 t/m 8 kennen alle eenzelfde indeling: situatiebeschrijving en werkwijze, wet- en regelgeving, aandachtspunten, betrokken partijen en een tabel kritieke momenten/wat kan er misgaan en hoe kan daartegen worden opgetreden.

Ketenhandhaving wordt steeds belangrijker. Op diverse plaatsen in de HUM wordt hieraan aandacht besteed, bijv. de meldingen die kunnen worden ingediend bij het Toezichtloket van de VROM-inspectie, zodat informatie uit de regio's op landelijk niveau bij elkaar gevoegd wordt.

Daardoor komen landelijk werkende partijen beter in beeld. Hiermee kan worden vastgesteld of eventuele door deze bedrijven gepleegde overtredingen incidenteel of structureel plaatsvinden.

In hoofdstuk 8 is aandacht besteed aan de lessen die de VROM-Inspectie uit recente fraudegevallen heeft getrokken. Hieruit zijn aandachtspunten en tips afgeleid die de toezichthouder behulpzaam zijn bij een gericht toezicht.

Wat geldt de HUM Wbb wel en waarvoor niet?

De HUM Wbb is van toepassing op de realisatie van bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming. De HUM Wbb maakt geen onderscheid tussen toezicht op de eigen organisatie of op derden.

De HUM Wbb is niet van toepassing op het toezicht en handhaving bij:

- grondstromen (zie hiervoor de HUM Bbk);
- ingrepen in het watersysteem (o.a. sanering van de waterbodembodem) in het kader van de Waterwet);
- bemalingen, bodemenergiesystemen en andere vergunningen in het kader van de Waterwet.

De HUM Wbb behandelt niet het toezicht van de VROM-inspectie op provincies en gemeenten als bevoegd gezag Wbb (het zogenaamde tweede lijnstoezicht).

Welke andere documenten zijn van belang?

- Voor toezichthouders Wbb: de Handreiking adequate bestuurlijke handhaving Wbb gaat in op het strategisch/organisatorische kader van de handhaving van de Wet bodembescherming. Deze HUM Wbb is een uitwerking van het operationele beleid. Beide documenten zijn tevens gerelateerd aan de SIKB normbladen 8001 en 8002, de normbladen (land)bodembeheer voor respectievelijk het provinciaal bevoegd gezag en het gemeentelijk bevoegd gezag. Zij vormen een uitwerking van de paragrafen die gaan over het toezicht en de handhaving.
- Voor toezichthouders Bbk: de HUM Besluit bodemkwaliteit heeft betrekking op het toezicht en de handhaving van het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk). Het Bbk ziet toe op het (her-)gebruik van (verontreinigde) grond. De Wbb ziet toe op het saneren en/of registreren van licht tot ernstig verontreinigde bodem. Na een sanering kan verontreinigde grond worden afgevoerd of – na reiniging – worden aangevoerd op de saneringslocatie.
- Voor vergunningverleners Wbb: de Besluitvormingsuitvoeringsmethode Wbb (BUM Wbb) De HUM Wbb sluit zoveel mogelijk aan bij het uitgangspunt van het project BEUK (Bodemsanering Uniform en Efficiënt in de Keten) waarbinnen de BUM Wbb tot stand is gekomen. Dit betekent dat de HUM Wbb meer gericht is op het behalen van de saneringsdoelstelling, zoals opgenomen in de Wbb beschikking op het saneringsplan, en minder op de manier waarop deze doelstelling gehaald wordt (saneringsmethode). Dat neemt niet weg dat de toezichthouder/handhaver handvatten in het veld nodig heeft om vast te kunnen stellen of de saneringsdoelstelling wel gehaald kan worden. De HUM doet suggesties voor die handvatten.
- Voor milieukundig begeleiders van bodemsaneringen: BRL SIKB 6000. De BRL geeft de eisen aan de werkprocessen en verslaglegging bij de uitvoering van de saneringen en nazorg aan.

Andere verplichtingen die samenhangen met een bodemsanering

Voor een overzicht van andere voor een bodemsanering relevante vergunningen en procedures die een initiatiefnemer moet doorlopen zie www.voordatmetbodemsanerenbegint.nl. Het overzicht kan desgewenst door het bevoegd gezag Wbb worden gebruikt om betrokkenen te informeren.

Waar vind ik meer informatie?

Dit infoblad geeft de belangrijkste informatie over de HUM Wbb (landbodembodem), maar is niet volledig. De in dit informatieblad genoemde documenten zijn integraal te downloaden van de website van SIKB, www.sikb.nl. Daar vindt u ook een toelichting op veel gebruikte begrippen. Algemene informatie over kwaliteitsborging en de relatie met de regelgeving staat in het infoblad 'Werken met documenten van SIKB'.

De HUM Bbk (Besluit bodemkwaliteit) is te vinden op de website van AgentschapNL/bodemplus: www.bodemplus.nl.

